

Průzkum mezi podniky v Moravskoslezském kraji 2006

Dílčí deskriptivní analýza výsledků průzkumu za sektor

**Obchod; Opravy motorových vozidel a výrobků pro osobní
potřebu a převážně pro domácnost (sekce G)**

**KOMPETENCE
EQUAL**

RPICvip
REGIONÁLNÍ PORADENSKÉ A INFORMAČNÍ CENTRUM

**REGIONÁLNÍ
ZAMĚSTNANECKÁ
AGENTURA**

OBSAH

1. KONCEPT A CÍL ANALÝZY	1
2. ZÁKLADNÍ INFORMACE O RESPONDENTECH	2
3. PŘIJÍMÁNÍ NOVÝCH ZAMĚSTNANCŮ	3
4. HODNOCENÍ PŘIPRAVENOSTI NOVÝCH PRACOVNÍKŮ	4
5. PROBLÉMY S PŘIJÍMÁNÍM ZAMĚSTNANCŮ	5
6. OČEKÁVÁNÍ ZMĚNY POČTU ZAMĚSTNANCŮ	7
7. ŠKOLENÍ ZAMĚSTNANCŮ	8
8. ROZVOJ KOMPETENCÍ ZAMĚSTNANCŮ	10

Zpracováno v rámci projektu „Equal – Kompetence pro trh práce“

Tento projekt je financován Evropským sociálním fondem EU a státním rozpočtem České republiky



1. KONCEPT A CÍL ANALÝZY

Tato sektorová analýza za **sektor Obchod; Opravy motorových vozidel a výrobků pro osobní potřebu a převážně pro domácnost** (sekce G podle OKEČ) je jednou díličí analýz, které byly zpracovány z výsledků Průzkumu mezi podniky v Moravskoslezském kraji 2006 uskutečněném v rámci projektu „Equal-Kompetence pro trh práce“.

Průzkum proběhl v lednu až červnu 2006 mezi celkem 1 346 podniky se sídlem v Moravskoslezském kraji a jeho cílem bylo zjistit stav a záměry podniků v oblasti rozvoje lidských zdrojů. V těchto podnicích bylo zaměstnáno v době provádění průzkumu celkem 148 845 zaměstnanců.

Z důvodu obsáhlosti získaných dat, zabezpečení jejich reprezentativnosti a přehlednosti, byly výstupy průzkumu zpracovány do následujících díličí analýz:

SEKTOROVÉ ANALÝZY:

A+B	Zemědělství, myslivost, lesnictví + Rybolov a chov ryb
C	Těžba nerostných surovin
D	Zpracovatelský průmysl
DA	Výroba potravinářských výrobků a nápojů; tabákových výrobků
DB	Výroba textilních a oděvních výrobků
DC	Výroba usní a výrobků z usní
DD	Zpracování dřeva, výroba dřevařských výrobků kromě nábytku
DE	Výroba vlákniny, papíru a výrobků z papíru; Vydavatelství a tisk
DG	Výroba chemických látek, přípravků, léčiv a chemických vláken
DH	Výroba pryžových a plastových výrobků
DI	Výroba ostatních nekovových minerálních výrobků
DJ	Výroba základních kovů, hutních a kovodělných výrobků
DK	Výroba a opravy strojů a zařízení j.n.
DL	Výroba elektrických a optických přístrojů a zařízení
DM	Výroba dopravních prostředků a zařízení
DN	Zpracovatelský průmysl j.n.
E	Výroba a rozvod elektřiny, plynu a vody
C+D+E	Průmysl
F	Stavebnictví
G	Obchod; Opravy motorových vozidel a výrobků pro osobní potřebu a převážně pro domácnost
H	Ubytování a stravování
I	Doprava, skladování a spoje
K	Činnosti v oblasti nemovitostí a pronájmu; podnikatelské činnosti

TERITORIÁLNÍ ANALÝZY:

okres Bruntál
okres Frýdek-Místek
okres Karviná
okres Nový Jičín
okres Opava
okres Ostrava-město

TÉMATICKÉ ANALÝZY:

Přijímání a hodnocení nových zaměstnanců
Obtížné hledané profese
Školení a vzdělávání zaměstnanců
Rozvoj kompetencí zaměstnanců

Jednotlivé analýzy jsou k dispozici ke stažení na internetových stránkách Portálu zaměstnanosti a adaptability v Moravskoslezském kraji www.rza.cz (přímý odkaz <http://resa.rza.cz> sekce „Analýzy a soubory ke stažení“)

Zpracovatelé průzkumu a analýz děkují všem respondentům průzkumu za poskytnuté údaje a názory.

Redakční rada analýz:

RPIC-ViP, s.r.o.:	Ing. Marek Gavenda, Mgr. Jan Havlena, Ing. Ondřej Ledvoň, Ing. Petra Adásková
Ekonomická fakulta VŠB-TUO:	Doc. RNDr. Milan Šimek, Ph.D., Doc. Ing. Jaromír Gottvald, CSc.
Vysoká škola podnikání, a.s. / Svět vzdělávání:	RNDr. Vladimír Krajčík, Ph.D.

Kontakt a další informace:

RPIC-ViP, s.r.o., Výstavní 2224/8, 709 00 Ostrava, www.rpic-vip.cz, www.rza.cz, www.mamenato.cz
Ing. Marek Gavenda, tel. 596 611 953, e-mail: gavenda@rpic-vip.cz

2. ZÁKLADNÍ INFORMACE O RESPONDENTECH

Pro srovnání s jinými sektory je v následujících tabulkách a grafech uvedeno srovnání výsledků sektoru Obchod; Opravy motorových vozidel a výrobků pro osobní potřebu a převážně pro domácnost (sekce G; dále jen Obchod & Opravy) s výsledky sektoru zpracovatelský průmysl (sekce D), ve kterém bylo v celém průzkumu nejvíce respondentů.

1) Ze sektoru Obchod & Opravy (sekce G dle OKEČ) bylo ve zkoumaném vzorku celkem 122 respondentů, kteří zaměstnávali v době provádění průzkumu 5 026 zaměstnanců.

2) V sektoru Obchod & Opravy převládaly ve vzorku firmy se sídlem v okresech Karviná a Ostrava-město, které rovněž zaměstnávaly nejvíce zaměstnanců.

Tab. 1 Rozdělení respondentů sektoru G podle okresů

Okres	Počet firem	Zaměstnanců
Bruntál	10	227
Frýdek-Místek	24	769
Karviná	30	400
Nový Jičín	7	70
Opava	24	472
Ostrava-město	27	3 088
Celkem	122	5 026

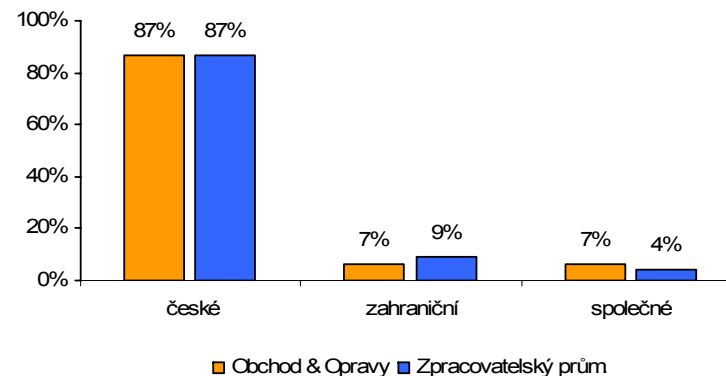
3) Ve vzorku sektoru Obchod & Opravy převládaly zejména malé firmy do 49 zaměstnanců, nicméně záměrem průzkumu bylo zaměřit se na všechny významné zaměstnavatele v kraji, proto nejvíce zaměstnanců v tomto vzorku respondentů zaměstnávaly velké a střední firmy.

Tab. 2 Rozdělení respondentů sektoru G podle velikostních skupin

Velikostní skupina	Počet firem	Zaměstnanců
1-9	45	212
10-49	49	757
50-249	23	1 398
nad 250	5	2 659
Celkem	122	5 026

4) Většina firem ve zkoumaném vzorku ze sektoru Obchod & Opravy (87%) byly v českém vlastnictví. Podíl zastoupení zahraničního kapitálu ať již 100% účastí nebo společným vlastnictvím byl v porovnání se zpracovatelským průmyslem stejný (13% zastoupení zahraničního kapitálu u zpracovatelského průmyslu).

Graf. 1 Vlastnická struktura respondentů



3. PŘIJÍMÁNÍ NOVÝCH ZAMĚSTNANCŮ

5) Více než tři čtvrtiny respondentů ze sektoru Obchod & Opravy přijaly v posledním roce nové zaměstnance, což je méně než u firem ve zpracovatelském průmyslu (84%). Z firem, které v tomto sektoru přijaly nové zaměstnance, přijalo 45% absolventy, což je opět o něco méně ve srovnání s dalšími firmami zpracovatelského průmyslu (53%).

Tab. 3 Přijímání nových zaměstnanců v předešlých 12 měsících

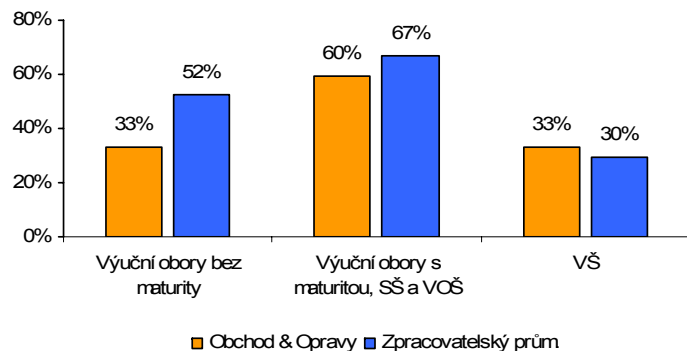
	Obchod & Opravy		Zpracovatelský průmysl	
	Počet firem	tj.%	Počet firem	tj.%
ano	94	77,0%	520	84,1%
ne	28	23,0%	98	15,9%
Celkem	122	100,0%	618	100,0%

Tab. 4 Byli někteří z nově přijatých zaměstnanců absolventi?

	Obchod & Opravy		Zpracovatelský průmysl	
	Počet firem	tj.%	Počet firem	tj.%
ano	42	44,7%	273	52,5%
ne	52	55,3%	247	47,5%
Celkem	94	100,0%	520	100,0%

6) Firmy, které přijaly v posledních 12 měsících absolventy, přijímaly především absolventy z výučních oborů s maturitou a středoškoláky.

Graf. 2 Jaké typy absolventů respondenti v uplynulých 12 měsících přijali



7) Z firem, které přijaly v posledních 12 měsících nové pracovníky, přijalo 82% uchazeče registrované na úřadech práce. Podíl těchto firem je o něco vyšší v porovnání se vzorkem respondentů zpracovatelského průmyslu.

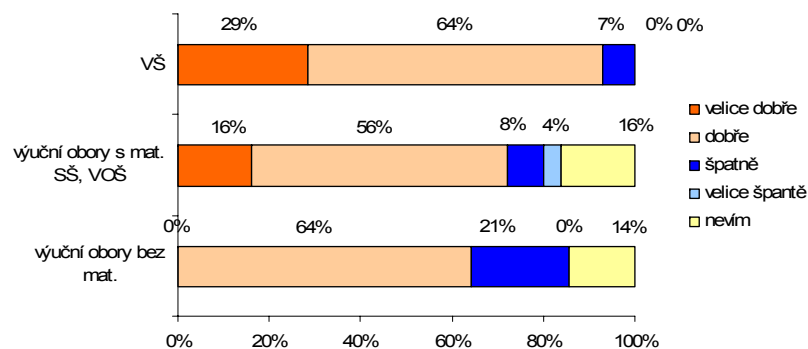
Tab. 5 Byli někteří z nově přijatých zaměstnanců uchazeči z úřadů práce?

	Obchod & Opravy		Zpracovatelský průmysl	
	Počet firem	tj.%	Počet firem	tj.%
ano	77	81,9%	408	78,5%
ne	17	18,1%	112	21,5%
Celkem	94	100,0%	520	100,0%

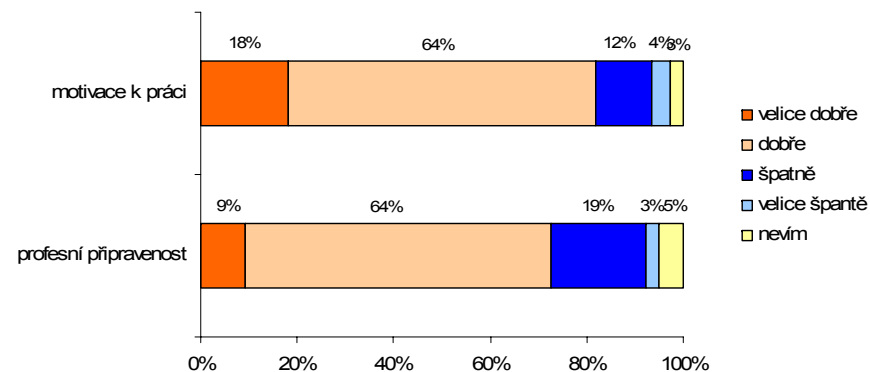
4. HODNOCENÍ PŘIPRAVENOSTI NOVÝCH PRACOVNÍKŮ

8) U respondentů ze sektoru Obchod & Opravy převládá spokojenost s profesní připraveností absolventů. Největší spokojenost je zejména u absolventů vysokých škol a klesá se stupněm dosaženého vzdělání přijímaných absolventů.

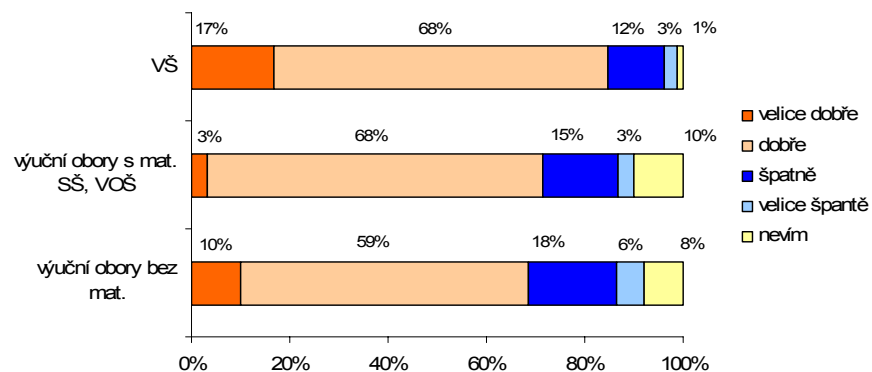
Graf. 3a Spokojenost s profesní připraveností absolventů – Obchod & Opravy (G)



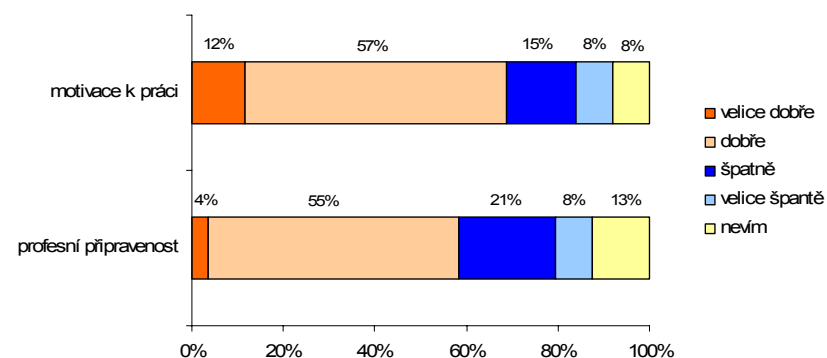
Graf. 4a Spokojenost s profesní připraveností a motivací uchazečů z ÚP - Obchod & Opravy (G)



Graf. 3b Spokojenost s profesní připraveností absolventů – zpracovatelský průmysl (D)



Graf. 4b Spokojenost s profesní připraveností a motivací uchazečů z ÚP - zpracovatelský průmysl (D)



5. PROBLÉMY S PŘIJÍMÁNÍM ZAMĚSTNANCŮ

10) Okolo 43% firem ze sektoru Obchod & Opravy narazilo v posledním roce na problém s hledáním nových zaměstnanců pro svá existující volná pracovní místa. Ve srovnání s respondenty ze zpracovatelského průmyslu je tento problém výrazně nižší (56% respondentů ze zpracovatelského průmyslu).

Tab. 6 Měli jste v posledních 12 měsících problém s hledáním vhodných zaměstnanců?

	Obchod & Opravy		Zpracovatelský průmysl	
	Počet firem	tj. %	Počet firem	tj. %
ano	52	43%	345	56%
ne	70	57%	272	44%
Celkem	122	100%	617	100%

11) Respondenti se potýkali s nedostatkem vhodných pracovníků zejména u technických pracovníků (KZAM3). V době provádění průzkumu uváděli respondenti aktuální potřebu obsazení 47 volných pracovních míst v této kategorii zaměstnanců. Za touto kategorií byly nejvíce nedostatkové profese u provozních pracovníků ve službách a obchodě (KZAM5) a kvalifikovaných řemeslníků a výrobců (KZAM7)

Tab. 7 Problém s hledáním vhodných zaměstnanců podle KZAM

KZAM	Obchod & Opravy			Zpracovatelský průmysl		
	Četnost	Podíl % *	Potřeba míst **	Četnost	Podíl % *	Potřeba míst **
1 Zákodárci, vedoucí a řídicí prac.	8	15,4%	8	20	5,8%	23
2 Vědeckí a odborní duševní prac.	3	5,8%	4	80	23,2%	148
3 Techničtí, zdravot., pedagog. prac. a pracovníci v příbuz. oborech	21	40,4%	47	109	31,6%	137
4 Nižší administrat. prac. (úředníci)	10	19,2%	6	18	5,2%	19
5 Provoz. prac. ve službách a obch.	16	30,8%	9	14	4,1%	5
6 Kvalif. děl. v zeměd., les. a příbuz. oborech (kromě obsl. strojů a zaříz.)	0	0,0%	0	0	0,0%	0
7 Remes. a kvalif. výrobci, zpracovatel., opraváři	11	21,2%	13	345	100,0%	783
8 Obsluha strojů a zařízení	7	13,5%	6	68	19,7%	274
9 Pomocní a nequalifikovaní prac.	0	0,0%	0	1	0,3%	0
Celkem			93			1 389

* Podíl = Četnost výskytu problému s hledáním zaměstnanců / Počet respondentů, kteří uvedli, že měli problém s hledáním vhodných zaměstnanců (v %)

** Vzhledem k tomu, že jen určitá část respondentů uváděla aktuální potřebu pracovních míst v době provádění průzkumu, je nutné tuto informaci brát jen jako orientační.

12) V následujících tabulkách jsou uvedeny četnosti odpovědí (tj. kolik respondentů uvedlo, že obtížně hledá příslušnou profesi) a aktuální potřeba míst v době provádění průzkumu u jednotlivých profesí podle 4-místných KZAM v sektoru Obchod & Opravy. Barevně jsou označeny ty profese, jejichž četnost výskytu v odpovědích respondentů nebo aktuální potřeba v průběhu průzkumu přesáhla hodnotu 5.

Tab. 8 Nejobtížněji hledané pozice v rámci KZAM 1 u respondentů sektoru G

KZAM	Četnost	Potřeba míst *
1220 Manažer výrobního, provozního díličho celku velkých organizací	4	3
1222 Vedoucí pracovní výrobních a provozních dílič celků velkých organizací	1	1
1225 Vedoucí pracovní v restauracích a hotelích	1	1
1314 Vedoucí, ředitelé ve velkoobchodě a maloobchodě	2	3
Celkem	8	8

Tab. 9 Nejobtížněji hledané pozice v rámci KZAM 2 u respondentů sektoru G

KZAM	Četnost	Potřeba míst *
2131 Projektanti a analytici výpočetních systémů	2	1
2451 Spisovatelé, autoři, kritikové, novináři, redaktori	1	3
Celkem	3	4

Tab. 10 Nejobtížněji hledané pozice v rámci KZAM 3 u respondentů sektoru G

KZAM	Četnost	Potřeba míst *
3113 Elektrotechnici	1	1
3114 Elektronici a technici v radiokomunikacích a telekomunikacích	2	1
3415 Obchodní cestující, profesionální poradci v obchodě, obchodní zástupci	11	38
3421 Obchodní agenti	4	5
3430 Odborní administrativní pracovníci	3	2
Celkem	21	47

Tab. 11 Nejobtížněji hledané pozice v rámci KZAM 4 u respondentů sektoru G

KZAM	Četnost	Potřeba míst *
4111 Písačky - opisovačky, stenotypistky	1	1
4115 Sekretářky, sekretáři	1	1
4131 Úředníci ve skladech (vč. vážních)	6	2
4133 Logistik, operátor dopravy a přepravy	1	0
4216 Inkasisté (výběrčí dluhů)	1	2
Celkem	10	6

Tab. 12 Nejobtížněji hledané pozice v rámci KZAM 5 u respondentů sektoru G

KZAM	Četnost	Potřeba míst *
5122 Kuchaři	1	1
5123 Čišníci, servírky	2	3
5211 Prodavači v obchodech	13	5
Celkem	16	9

Tab. 13 Nejobtížněji hledané pozice v rámci KZAM 7 u respondentů sektoru G

KZAM	Četnost	Potřeba míst *
7120 Stavební dělníci hlavní stavební výroby a pracovníci v příbuzných oborech	2	5
7137 Stavební a provozní elektrikáři	1	2
7213 Výrobci a opraváři výrobků a dílů z plechů	1	1
7222 Nástrojaři, kovomodeláři, kovodělníci, zámečníci	1	0
7223 Seřizovači a obsluha obráběcích strojů	1	0
7231 Mechanici a opraváři motorových vozidel (kromě autoklempířů)	3	3
7241 Elektromechanici, opraváři a seřiz. různých typů elektr. zařiz., přistr., motorů	1	1
7422 Umělečtí truhláři, řezbáři a výrobci výrobků ze dřeva vč. opravářů	1	1
Celkem	11	13

Tab. 14 Nejobtížněji hledané pozice v rámci KZAM 8 u respondentů sektoru G

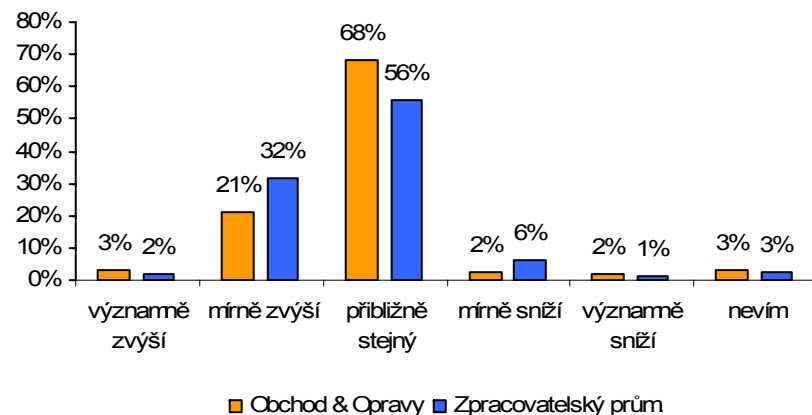
KZAM	Četnost	Potřeba míst *
8270 Obsluha strojů na výrobu potravin a příbuzných výrobků	1	1
8320 Řidiči motorových vozidel	4	4
8324 Řidiči nákladních automobilů a tahačů	2	1
Celkem	7	6

* Vzhledem k tomu, že jen určitá část respondentů uváděla aktuální potřebu pracovních míst v době provádění průzkumu, je nutné tuto informaci brát jen jako orientační.

6. OČEKÁVÁNÍ ZMĚNY POČTU ZAMĚSTNANCŮ

13) V sektoru Obchod & Opravy předpokládá zhruba 68% respondentů zachování stejného stavu zaměstnanců v následujícím roce. Zvýšení počtu svých pracovníků v následujících 12-ti měsících očekává 23% respondentů z tohoto sektoru, což je méně než u respondentů ze zpracovatelského průmyslu (34%). Pouze 4% respondentů předpokládá snížení stavu zaměstnanců.

Graf. 5 Očekávání změny počtu zaměstnanců v následujících 12 měsících



14) Okolo 7% respondentů ze sektoru Obchod & Opravy předpokládá, že v blízké budoucnosti bude hledat pro obsazení svých volných pracovních míst cizince. Ve srovnání s firmami ze zpracovatelského průmyslu jde výrazně nižší počet.

Tab. 15 Předpokládáte, že byste na nová volná pracovní místa přijali pracovníky ze zahraničí?

	Obchod & Opravy		Zpracovatelský průmysl	
	Počet firem	tj.%	Počet firem	tj.%
ano	8	7%	81	13%
ne	114	93%	537	87%
Celkem	122	100%	618	100%

15) Přibližně každý pátý respondent ze sektoru Obchod & Opravy v posledních dvou letech musel řešit problém odchodu vysoce kvalifikovaných pracovníků mimo firmu. Tento problém je přibližně stejný jako u respondentů ze sektoru zpracovatelský průmysl (23%).

Tab. 16 Opustil Váš podnik v posledních 2 letech nějaký vysoce kvalifikovaný pracovník?

	Obchod & Opravy		Zpracovatelský průmysl	
	Počet firem	tj.%	Počet firem	tj.%
ano	24	19,7%	145	23,4%
ne	97	79,5%	462	74,8%
nevím	1	0,8%	11	1,8%
Celkem	122	100,0%	618	100,0%

7. ŠKOLENÍ ZAMĚSTNANCŮ

16) Okolo 60% respondentů ze sektoru Obchod & Opravy v uplynulých 12 měsících pořádalo pro své zaměstnance kurzy nebo školení, což je méně než u respondentů z celého zpracovatelského průmyslu (68%). Školení a kurzů se zúčastnila zhruba pětina zaměstnanců respondentů sektoru Obchod & Opravy, což je třetinový počet ve srovnání s respondenty ze zpracovatelského průmyslu, kde se školení zúčastnilo více než 60% zaměstnanců.

Tab. 17 Realizovali jste v posledním roce školení pro vlastní zaměstnance?

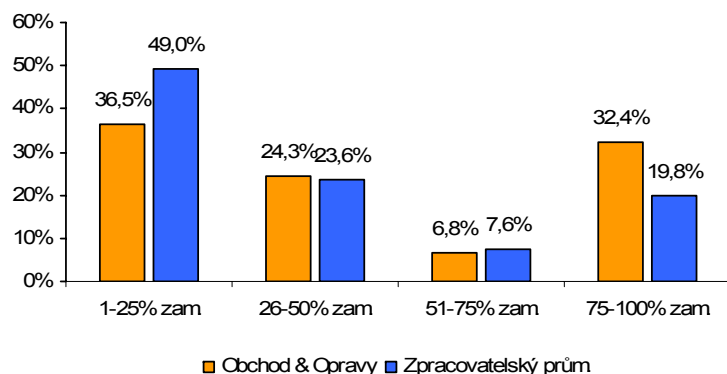
	Obchod & Opravy		Zpracovatelský průmysl	
	Počet firem	tj.%	Počet firem	tj.%
ano	74	60,7%	422	68,3%
ne	48	39,3%	196	31,7%
Celkem	122	100,0%	618	100,0%

Tab. 18 Počty pracovníků, kteří se školení zúčastnili

	Obchod & Opravy		Zpracovatelský průmysl	
	Zaměstnanců	tj.%	Zaměstnanců	tj.%
Celkem	1103	21,9%	48 202	60,7%

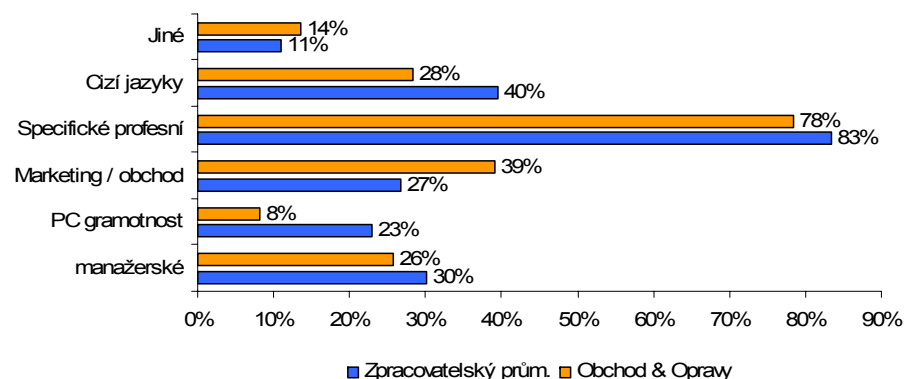
17) U téměř 37% respondentů ze sektoru Obchod & Opravy prošlo v uplynulém roce školeními a kurzy méně 25% zaměstnanců firmy. Na druhou stranu je významným faktem, že více než 3/4 svých zaměstnanců proškola téměř třetina respondentů tohoto sektoru.

Graf. 6 Kolik zaměstnanců respondentů prošlo v uplynulých 12 měsících školením?



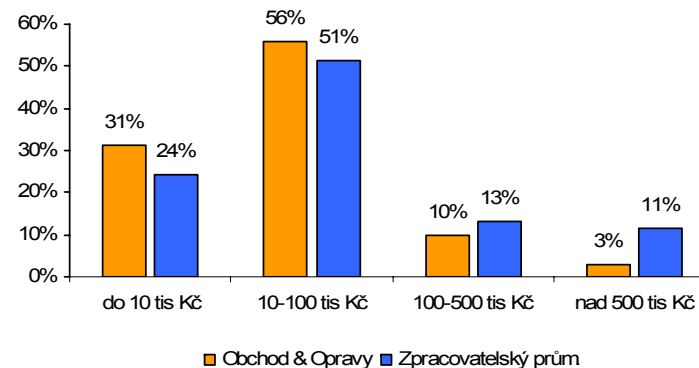
18) Nejvíce využívané byly mezi respondenty kurzy a školení na zvýšení specifických profesních dovedností, a dále na zvýšení marketingových a obchodních dovedností. Zastoupení jiných typů školení je v tomto sektoru méně významné.

Graf. 7 Jakých typů školení se pracovníci subjektů zúčastnili



19) Respondenti ze sektoru Obchod & Opravy vynakládali na školení zaměstnanců finanční prostředky zejména v rozmezí do 10-100 tis Kč/rok.

Graf. 8 Rozmezí zdrojů vynaložených na školení zaměstnanců za rok



20) Na školení nebo rozvoj lidských zdrojů využila finanční zdroje ze strukturálních fondů EU zatím jen 4% respondentů. V budoucnu má zájem o využití těchto dotací zhruba pětina respondentů.

Tab. 19 Využíváte dotace EU v oblasti rozvoje lidských zdrojů?

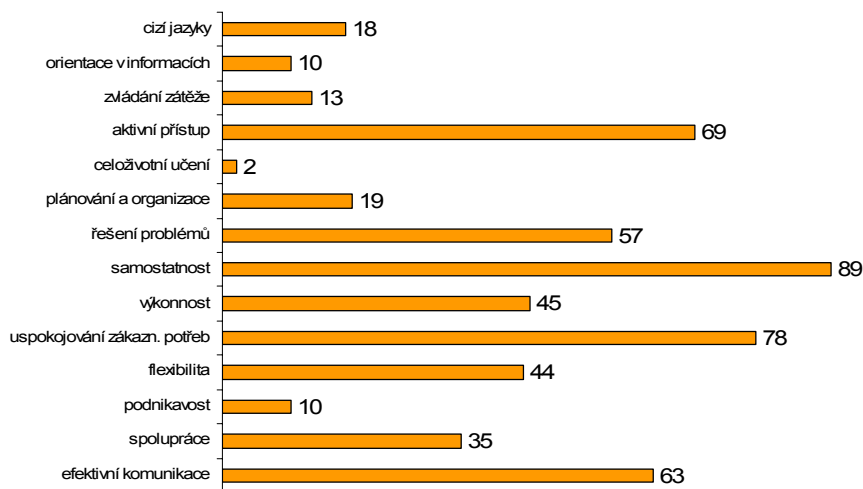
	Obchod & Opravy		Zpracovatelský průmysl	
	Počet firem	tj.%	Počet firem	tj.%
ano	5	4,1%	42	6,8%
ne a neuvažujeme o využití	90	73,8%	393	63,6%
zatím ne, ale uvažujeme o využití	25	20,5%	179	29,0%
bez odpovědi	2	1,6%	4	0,6%
Celkem	122	100,0%	618	100,0%

8. ROZVOJ KOMPETENCÍ ZAMĚSTNANCŮ

21) Nejžádanějšími kompetencemi, které u svých zaměstnanců vyžadují respondenti ze sektoru Obchod & Opravy, jsou kompetence k:

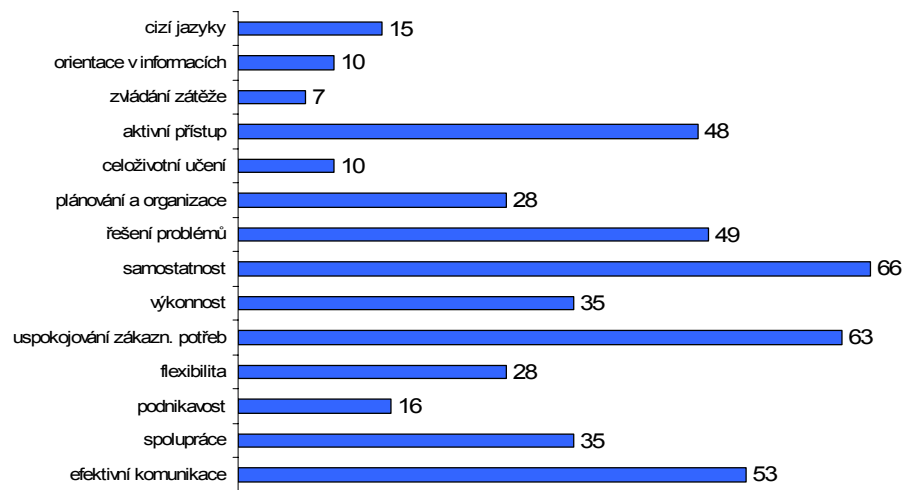
- samostatnosti
- uspokojování zákaznických potřeb
- aktivnímu přístupu
- efektivní komunikaci a
- řešení problémů

Graf. 9 Které kompetence u svých zaměstnanců považujete za důležité?



22) Tyto nejvíce požadované kompetence respondenti podle svého názoru většinou cíleně rozvíjí; nižší je aktivní rozvíjení kompetencí k aktivnímu přístupu a samostatnosti (okolo 70%).

Graf. 10 Které kompetence u svých zaměstnanců cíleně rozvíjíte?



Graf. 11 Naplňování požadovaných kompetencí jejich cíleným rozvojem (podíl „důležité kompetence“ / „cíleně rozvíjené kompetence“)

